Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛЮТОГО 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 24, 1954. No. 36. VOL. LXII.

МЕККАРТІ ПРОТИ СТІВЕНСА

МекКАРТІ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗНАЙШОВ НОВОГО КОМУНІСТА В АРМІЇ; ВІН БОРОНИТЬ ПРАВА КОНГРЕСУ ПЕРЕСЛУХУВАТИ ВІЙСЬКОВИКІВ І ВИСТУПАЄ ПРОТИ СЕКРЕТАРЯ АРМІЇ СТІВЕНСА, ЯКИЙ ЗАБОРОНИВ ВІЙСЬКОВИКАМ ЯВЛЯТИСЯ ПЕРЕД ЙОГО КОМІСІЄЮ

Вашингтон. — Голова Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор Джозеф МекКарті заявив журналістам, що він знайшов нового комуніста, який зв'язаний з армією і якого буде переслухувати його комісія 23 лютого. Він додав, що це переслухування буде вступом до переслухування секретаря армії Роберта Т. Стівенса, яке призначене на 25 лютого. Секретаря Стівенса мають переслухувати в справі виданої ним заборони військовикам являтися перед цю підкомісію. Цю заборону видано після того, як сенатор МекКарті „в недопустимий спосіб образив бригадного генерала Ралфа В. Цвікера", — який зізнавав в справі дентиста майора Ірвінга Переса, що відмовився був відповідати перед слідчою підкомісією в справі приналежности до комуністичної партії і з почестю був звільнений з армії та підвищений у службовій рангі. Республіканці й демократи домагаються точних протоколів переслухування, під час якого сенатор МекКарті образив генерала Цвікера, багато разів відзначеного під час світової війни, заявивши, що його умові здібності подібні до здібностей 5-річної дитини, яка не може розуміти ставлених їй питань. МекКарті казав на цьому переслухуванні, що генерал, який боронить другого генерала, захисника комуністів, — не гідний носити військовий однострій. — МекКарті твердив, що був поміркований у розмові з генералом Цвікером, і гостро виступав проти секретаря армії Стівенса, який не дозволив іншим військовикам зізнавати перед Сенатською Слідчою Підкомісією. Стівенс — заявив МекКарті — ударив в саме серце прав, які прислуговують Конгресові, коли видав свою заборону. Тепер і інші секретарі зможуть наслідувати Стівенса, не дозволяючи своїм службовикам являтися перед його підкомісією. Загально вважають, що Стівенс має повну підтримку президента Айзенгавера в цій справі, хоч деякі урядовці гадають, що Армія була б краще зробила, коли б призналася до своєї помилки в справі почесного звільнення майора Ірвінга Переса. МекКарті заявив, що новий випадок із комуністом в армії не має нічого спільного з випадком Переса, а Стівенс повідомив, що він буде присутній на переслухуванні в справі цього нового випадку. Протокол із переслухування генерала Цвікера вже готовий, хоч досі не опублікований. МекКарті гадає, що Стівенса зле поінформували про справу генерала Цвікера, бо він був поза ЗДА, коли її порушувано. — Переслухування Стівенса заповідається як велика сенсація в політичному світі ЗДА.

Гувер заявляє, що причин до депресії немає

Вашингтон. — Бувший президент Гувер заявив під час прийняття, на якому вручено йому нагороду Американського Товариства Доброї Влади, що тепер немає ніяких причин до того, щоб у ЗДА настало таке обниження продукції, яке довело б до більшої депресії. Він сказав, що теперішнє зменшення продукції і зв'язане з цим збільшення числа безробітних є наслідком надвишки продукції, і що це явище спостерігається періодично щоп'ять або щосім років у мирних часах. Гувер з гумором підкреслив, що деякі політики вважають його „спеціялістом" від викликування депресії, — особою, яка спричинила була депресію, що тривала віт 1931 до 1941 року, не тільки в ЗДА, але й в усіх країнах Европи. „Це, сказав Гувер, завелика для мене честь, бо я не мав аж такої політичної, господарської і духової сили, щоб викликати світову депресію". Господарські фахівці, заявив бувший президент, твердять, що тепер немає таких причин, які спричинили були депресію 25 років тому, а теперішнє обниження в продукції — це наслідок переходу від воєнної до мирної продукції. Гувер погоджується з політикою уряду президента Айзенгавера, скерованою на те, щоб збільшити купівельну спроможність громадян ЗДА, чого можна досягти зменшенням податків та державних видатків.

Конґресмен Гіллінґс плянує допустити до ЗДА комуністів

Вашингтон. — Республіканський конгресмен Петрік Дж. Гіллінгс заявив, що тисячі комуністичних урядовців радо втекли б із країн з-поза залізної заслони, якби знали, що їх допустять до ЗДА. Одночасно він заявив, що внесе відповідний закон, який допускав би до ЗДА кожного року 1,000 таких „ екскомуністів". Конгресмен вважає, що такий спосіб боротьби проти комуністів викликав би „хаос та замішання за залізною завісою і послабив би контролю Москви над комуністичним світом".

Пакістан звернувся до ЗДА за військовою допомогою

Вашингтон. — Пакістан зголосив у Вашингтоні офіційне прохання допомогти йому збільшити його військову силу. Однак позитивну відповідь Пакістанові ЗДА дадуть щойно по закінченні переговорів, які ведуться між Туреччиною і Пакістаном про військово-політичний союз. Ті переговори тривають вже два тижні і мають закінчитися за яких 10 днів. Коли буде укладений турецько-пакістанський пакт, який матиме величезне значення для оборонної антикомуністичної системи на середньо-азійському Сході, президент Айзенгавер проголосить, що Пакістан дістане допомогу в рямцях взаємного акту безпеки. Державна Рада Безпеки, до якої входять президент ЗДА, державний секретар і секретар оборони, вирішила вже два тижні тому прихильно поставитись до справи допомоги Пакістанові, що скріпила б збройну силу тієї країни. Пакістан з 76 мільйонами населенням має лише 200-тисячну армію, до того ж позбавлену модерної зброї. Від 1951 р. ЗДА дали Пакістанові 24,533,000 технічної і фінансової допомоги. Як відомо, Індія дуже гостро виступає проти допомоги ЗДА для скріплення військової сили Пакістану, вважаючи, що це порушує „невтральність" Середньої Азії в конфлікті Схід-Захід і наражує Середню Азію на гнів СССР. Коли Пакістан ввійде в союз з Туреччиною, також азійською державою, а ЗДА, зв'язані з Туреччиною спільним перебуванням у НАТО, дадуть допомогу й Пакістанові, то індійські аргументи — втратять вартість.

Булґанін: „Червона армія може зупинити кожний удар в кожному часі"

Лондон. — З нагоди 36 роковин створення червоних збройних сил, совєтський маршал Булганін виголосив нову погрозливу промову про силу червоної армії. На великому зібранні старшин армії, фльоти й летунства у залі Великого Театру в Москві в навечер'я роковин, Булганін заявив, що червона армія може вдарити „кожного' ворога в кожній хвилині", який тільки „простягнув би руки по нашу свободу і незалежність". Булганін запевняв, що в останніх роках стан червоної армії „радикально змінився" — совєтські збройні сили усіх родів зросли чисельно, дістали нову зброю і вишколились в доброму орудуванні нею. — З подібними промовами виступили голова комсомолу Шелєпін, Микола Шверник — генеральний секретар совєтських професійних спілок і президент совєтської Академії Наук, Несмеянов. Володар комуністичного Китаю Мао Тсе Тунг прислав телеграму з привітанням Маленкову з нагоди 36 роковин червоної армії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ СВІТ НЕ ХОЧЕ УГОДІВСТВА З КОМУНІСТАМИ

ПУБЛІЧНА ОПІНІЯ НЕПРИХИЛЬНО ЗУСТРІЛА ЗГОДУ ДОЛЛЕСА НА КОНФЕРЕНЦІЮ В ЖЕНЕВІ; ГОСТРА РЕАКЦІЯ ОБОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПАРТІЙ НА НЕБЕЗПЕКУ ЗРОСТАННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ВПЛИВІВ У СВІТІ

Міжнародна конференція, що на неї погодились чотири закордонні міністри у Берліні і що має відбутись 26 квітня ц. р. у Женеві, може перетворитись у „Далекосхідній Мюнхен", — заявив лідер республіканської більшости, сен. Віллієм Новленд на бенкеті нюйоркської окружної організації республіканської партії, що відбувся в готелі „Валдорф Асторія" в останній понеділок. Ця промова одного з найчільніших американських політиків є характеристична для настроїв, що запанували в політичних колах З'єдинених Держав у зв'язку з рішенням Берлінської конференції скликати у Женеві 26 квітня ц. р. спеціяльну конференцію для справ Кореї і Індо-Китаю, з участю СССР, як одної з запрошуючих держав, і комун. Китаю, як члена конференції, рівного з іншими запрошеними туди державами. Цілий ряд як демократичних, так і республіканських сенаторів та конгресменів висловили своє невдоволення з приводу згоди державного секретаря Доллеса на таку конференцію, добачуючи в ній дуже небезпечний вступ до впровадження комуністичного Китаю до Об'єдинених Націй і до визнання його американським урядом. Сенатор Новленд спрецизував той загальний острах американського політичного світу запитом: „Яку ціну передбачаєте заплатити за згоду комуністів на замирення на Далекому Сході?" „Не тільки майбутність вільних народів Азії, але й честь З'єдинених Держав заанґажована в цій справі". Сен. Новленд вважає, що комуністи передумовою замирення в Індо-Китаю поставлять вимогу створити коаліційний уряд в індо-китайських автономних провінціях В'єтнам, Камбоджа і Ляос, що доведе в короткому часі до повного опанування комуністами Індо-Китаю. Допущенням Совєтів і комуністичного Китаю до розв'язування міжнародних проблем нарівні з іншими великими державами, скріплюється комуністичний престиж — казав сенатор Новленд. Неґативне становище американських політичних кол знаходить потвердження в радісній реакції комуністичного Китаю на висліди Берлінської конференції. Пейпінґське радіо вбачає у рішенні Берлінської конференції щодо Женевської конференції для далекосхідніх справ — признання дійсної ролі комуністичного Китаю в Азії. Водночас південно-корейський уряд, сильно стурбований цим новим зворотом, звернувся до ЗДА з конкретними запитами: 1) Чи в Женеві відбудеться конференція „круглого столу", замість передбаченої договором про перемир'я в Кореї конференції „двох заінтересованих сторін"? 2) Чи Совєти будуть там в характері невтральної чи воюючої сторони? 3) Чи на тій конференції прийматимуть постанови більшістю голосів, зобов'язуючи всіх інших підпорядкуватись рішенням? 4) Чи корейська й індо-китайська проблеми будуть розглядатись там одночасно й паралельно? Від відповіді на ці питання Південна Корея застерігає собі рішення, чи взагалі має брати участь в Женевській конференції. — З свого боку державний секретар Доллес рішуче боронить своє становище, що його зайняв у Берліні. Вже висідаючи з літака в Ню Йорку, він заявив, що „ми осягнули в Берліні на 100% те, чого хотіли". Щоб переконати американський політичний світ у правильності свого становища, Доллес відбув конференцію з 15 керівними сенаторами й конгресменами. Хоч та нарада була таємна, проте часопис повідомляв, що тільки голова комісії закордонних справ сенатор Вайлі цілком підтримував Дж. Ф. Доллеса, а більшість присутніх поставилась дуже критично до включення справи Індо-Китаю до Женевської конференції і до зрівняння Совєтів та комуністичного Китаю з іншими учасниками конференції. Дж. Ф. Доллес складатиме ще звідомлення з Берлінської конференції в Сенаті і — очевидно — президентові Айзенгаверові, якщо тільки цей останній вернеться з відпочинку. Крім цього Доллес звернеться з промовою про Берлінську конференцію до всього американського народу: її передаватимуть всі радіовисильні в середу о 10 год. вечора. Доллес боронить своє рішення в Берліні арґументом, що мусів рахуватися з бажанням Франції і дуже поважними наслідками, коли б ЗДА не піддержали Франції в її бажанні говорити з Комуністичним Китаєм про мир в Індо-Китаї. Доллес рішуче заперечує, начеб то Женевська конференція була зміною американської політики у відношенні до комуністичного Китаю і проблеми допущення його до ОН чи визнання його „де юре" (правно). Президент депешею привітав Доллеса за його „добру роботу в Берліні".

Демократи поборюватимуть республіканців фармерською програмою

Вашингтон. — Голова Крайового Демократичного Комітету Стіфен Мічелл дораджує демократичним сенаторам із 9 західніх стейтів поборювати республіканську партію при помочі фармерської програми теперішнього уряду та урядової політики в справі електрівень. Мічелл об'їхав ці стейти і тепер має нараджуватися з партійними провідниками із західніх стейтів, перед якими хоче підкреслити, що фармерська політика уряду викликає велике невдоволення серед фармерів. Мічелл твердить, що нехіть уряду до державних електрівень також викликає невдоволення. Мічелл підтримує сенатора Пола Даґлеса, який заявився за пляном сенатора Волтера Джорджа збільшити на 200 долярів теперішню суму звільнювану від оподаткування, щоб таким чином піднести купівельну спроможність широких верств населення. Багато республіканців хотіли б також зменшити податки найбіднішому населенню, але не можуть на це рішитися, бо перед ними ще й друга ціль: зменшити державні видатки, щоб можна було осягнути бездефіцитовий бюджет.

Інформаційна Аґенція звільнила 31 службовця

Вашингтон. — Інформаційна Аґенція ЗДА повідомляє, що з причини безпеки звільнила впродовж п'яти останніх місяців 31 службовця, але між ними не було ані одного комуніста. Аґенція повідомляє одночасно Конґрес, що всі книжки комуністичних авторів усунено з американських книгозбірень закордоном. Директор цієї аґенції Теодоре С. Стрейберт заявив, що в діяльності інформаційної служби закордоном тепер настало „загострення". Ця служба обіймає: „Голос Америки", книгозбірні та ін. джерела інформаційн. служби. Інформаційна служба подає лише фактичний об'єктивний новинковий матеріял, а не пропаґандивні відомості. Звіт цієї аґенції обіймає час від від 1 серпня минулого року, коли її відділено від департаменту стейту, до кінця січня цього року.

ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ ПРО ПОЗИТИВНІ НАСЛІДКИ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ

Ню Йорк. — „Переяславська угода не була капітуляцією України перед Росією, навпаки, вона започаткувала великий наступ української культури на північ, і хоч цей наступ був опісля розгромлений, проте ми маємо всі причини пишатися ним", — твердив відомий український вчений Юрій Шерех, професор Гарвардського університету, доказуючи це своє твердження численними конкретними прикладами, мало або зовсім невідомими в українській публіцистиці. Проф. Ю. Шерех виголосив свої тези про Переяславську угоду в доповіді, влаштованій Об'єднанням Прихильників Визвольної Боротьби України минулої неділі, 21-го лютого, в залі Українського Народного Дому. На доповідь з'явилось понад 200 осіб з усіх прошарків нашої суспільности. Доповідач виходив з тези, що неґативні і трагічні наслідки Переяслава та поневолення України Росією вже настільки ясні, що доцільніше звернути увагу на інші сторони питання. В 16 і 17 ст. ст. на Україні розвиваються і запановують універсалістичні погляди, що вважають Київ за другий Єрусалим, новий центр християнства. Вважається, що в ім'я цього ідеалу варт принести в жертву деякі особливості української культури. Спиняється рух зближення літературної мови до народної, опрацьовується теорія двох Росій — Малої й Великої. Та ці погляди виходили не з симпатій до Москви, а з бажання культурно спорити й використати цю широку країну. Переяслав був політичною реалізацією цих ідеологічних настанов. Він не був ані актом любови, ані актом капітуляції. Він був початком тристалітньої і досі не закінченої українсько-російської війни, в її „холодній" і „гарячій" відмінах. Оскільки збройна боротьба з Польщею і мусульманським світом була неминуча, вибрано іншу методу наступу на Москву — культурне її завоювання. Цей наступ був ґрандіозний, він тривав понад сторіччя і в ньому українці здобули московську Церкву, а тим самим і освіту. Правда, цей наступ кінець-кінцем закінчився поразкою українців. На це склалися історичні причини, між ними й „комплекс кочубеївщини", донощицтво та втягнення Москви у внутрішні українські сварки. Склалося на це й роз'єднання державницької та культурницької дії. Але особливо спричинився до цього той факт, що українська культура 17-го сторіччя не була повною, вона була виключно церковно-гуманітарною, далекою від точних, технічних і ін. наук. Це було виявом певного провінціялізму тогочасної української культури, витвореного історичними обставинами попередньої доби польського панування, дармащо в тих галузях, які загалом плекано, українська культура доби барокко досягла блискучих верховин. Ліквідація культурного наступу України на Росію в середині 18-го ст. поставила проблему переяславської універсалістично-церковної концепції. Капніст виступає проти російської держави в ім'я прав людини, „Історія Русів" додає до цього державницький ідеал, а Шевченко сполучає це з новим універсалізмом (Кирило-Методіївське Братство). Наслідки Переяслава були трагічні, але сам Переяслав не був ані виявом слабкости української нації, ані помилкою гетьмана Богдана Хмельницького. Він був одним ходом у великій війні, він призвів до поразки української сторони, але не до непоправної катастрофи. Дорогою ціною він відкрив українцям очі на сіть Москви, елімінував деяких ворогів українського державного відродження, виявив головні слабі сторони українства — комплекс кочубеївщини і загрозу провінціялізму. (Ширше тези доповіді проф. Ю. Шереха викладені в його статті, що має появитися в березневому числі „Нових Днів").

Англія дає ґарантії Франції

Лондон. — Англійський уряд приготовляється проголосити окреме порозуміння з Францією щодо ґарантій, які розвіяли б дотеперішній страх Франції перед тим, що вона, ратифікувавши західньо-европейський оборонний пакт, може опинитися осамітненою в обличчі відновленої і відбудованої німецької збройної сили. Головним пунктом, в якому Англія поступається Франції, є згода на продовження важности НАТО до 50 років, себто того самого часу, впродовж якого має діяти европейський оборонний пакт. Далі Англія погоджується дати своїх старшин для вишкільних цілей спільної европейської армії, разом із німецькими дивізіями, і взяти участь у спільному штабі европейської армії. Зате Англія не збільшить своїх військових частин на европейському континенті, але теж і не забере їх відтіль, як довго існує теперішня напружена міжнародна ситуація. Англійський уряд хоче проголосити свої уступки Франції в такому моменті, щоб облегшити французькому парляментові ратифікацію европейського оборонного пакту.

Неру закликає до негайного перемир'я на індо-китайському фронті

Ню Дельгі. — Індійський прем'єр Неру проголосив рішучий заклик до обох воюючих в Індо-Китаї сторін негайно припинити збройні дії і зупинитись на теперішніх бойових становищах. В своєму заклику не проливати даремно кров він послався на рішення Берлінської конференції міністрів закордонних справ щодо скликання на 26 квітня до Женеви конференції у справі замирення в Індо-Китаї. Свою промову Неру виголосив в індійському парляменті. Він застерігся при тому, що Індія не хоче переймати на себе будь-яких тягарів чи зобов'язань щодо миру в Індо-Китаї і інтервеніювати в тому збройному конфлікті. Неру знову заатакував З'єдинені Держави Америки за їх замір допомогти Пакістанові грішми, зброєю і вишкільним персоналом для скріплення військової сили цієї країни. Неру підкреслив велику конструктивну ролю, що її відіграла Індія в замиренні в Кореї своєю участю в Невтральній Комісії і розв'язанням проблеми неповоротців.

Проф. Є. Литвиненко перевибраний на голову Л.М.Клюбу в Ню Йорку

Ню Йорк. — Проф. Сергій Литвиненко був знову обраний головою Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку на загальних зборах, що відбулися мин. п'ятниці ввечорі в приміщеннях Клюбу. У звітах уступаючої управи вявлено, що Клюб в минулому році, не зважаючи на всі труднощі, потрапив ще ширше і ще успішніше розгортати свою культурну діяльність, здобуваючи нову популярність та увагу серед загалу громадянства. Одною з головних проблем на зборах була проблема домівки, у зв'язку з закупном Українського Народного Дому та пропозиціями користати в майбутньому з його приміщень. Збори більшістю голосів рішили залишити Клюб в дотеперішніх приміщеннях, у великій мірі з уваги на Музичний Інститут, який не міг би користати з приміщень Народного Дому. Крім проф. Литвиненка, до нової управи Клюбу обрані: ред. Р. Купчинський, проф. Паливода, проф. Чапленко, п-ні Приймова, п-ні Дядинюкова, п. Понеділок, п-ні Шуварська, інж. Яримович, п. Подоляк, п. Шумилович і ред. Дудко.

Ще не стверджено, чи ґамма-ґльобуліна запобігає дитячому паралічеві

Вашингтон. — Комітет в справі поборювання дитячого паралічу, що складається з 17 спеціялістів, заявив, що дотеперішні щеплення проти цієї недуги не ствердили, чи ґамма-ґльобуліна запобігає дитячому паралічеві. Комітет нараджувався над тим, чи цього року переводити масове щеплення дітей, щоб не допустити до поширювання цієї недуги в літніх місяцях, коли вона найбільше поширюється, забираючи тисячі жертв з-поміж дітей, а деколи й дорослих. Минулорічне щеплення відбувалося в періоді, коли дитячий параліч осягнув був вершок свого поширення, і тому важко було ствердити, чи воно мало позитивні наслідки. Досі стверджено, що щеплення ґамма-ґльобуліною всіх членів в родині, в якій появився дитячий параліч, не зменшило числа осіб, що захворіли на цю недугу. Минулого року застосовано ґама-ґльобуліну в 23 округах у 13 стейтах, де нащеплено коло 185,000 дітей. Служба Здоров'я повідомляє, що представники стейтових урядів охорони здоров'я з'їдуться ще раз на наради, щоб вирішити, чи щепити дітей в цьому році, бо Червоний Хрест приготовив масу ґамми-ґльобуліни, щоб у цьому році провести масові щеплення дітей перед масовим захворюванням на дитячий параліч.

В АМЕРИЦІ

● **Команда Армії** остерігає осіб, які добровільцями голосяться до військової служби на Далекому Сході, що їх можуть перевезти до Кореї, незалежно від того, чи вони вже раніше там були. Далекосхідня Команда Армії повідомила, що від 1 травня всіх вояків, на Далекому Сході можуть відіслати до Кореї.

● **Міська Рада в Ню Йорку** вирішила, що 7 і 8 Евеню, починаючи від 1 травня матимуть вуличний рух тільки в одному напрямку, а не так, як було досі, що цими евеню можна було їздити в обох напрямках. Проти цієї зміни протестують компанії, автобуси яких там курсують.

● **Державний секретар** Джан Фостер Доллес та совєтський амбасадор Зарубін продовжуватимуть розмови про контролю атомової енерґії в Вашинґтоні. Англія та Канада мають взяти участь в цих розмовах пізніше. Доллес старатиметься дійти до порозуміння, яке не вдалося осягнути під час переговорів із Молотовим.

● **Секретар армії Роберт Т. Стівенс** наказав розпочати слідство в справі підвищення в ранзі та гонорового звільнення з військової служби майора-дентиста Ірвінга Переса, після того, як він відмовився зізнавати перед слідчою комісією про свою приналежність до комуністичної партії.

● **Канадійський суддя Альберт Дж. Ґордон** відмовився видати американському судові Доналда Рітчі та його дядька Клеренса Джекобса, замішаних в справу атентату на голову Конґресу Індустріяльних Робітників Волтера Рутера. Рітчі, який зізнав був перед судом, що він знає, хто виконав цей атентат, втік до Канади, громадянином якої він є, і не хоче складати дальших зізнань.

● **Ґуставо Лобо**, провідний торговець кавою в Ню Йорку, заявив у Конґресі, що державним законом обнизити ціну на каву не можна, бо в цьому випадку діє закон запасів і попиту. Він рішуче твердив, що ціни на каву піднеслися внаслідок морозів у Бразилії.

В СВІТІ

● **Підчас Берлінської конференції** чотирьох міністрів закордонних справ дуже пильно зберігано куртуазійні форми. Сам Молотов, людина непривітна і нетовариська, що найкраще говорить „нєт", старався внести „погідного духа" прийняттями з кав'яром, водкою і російським шампаном, який дуже не сподобався французам. Наприкінці конференції Доллес і Молотов обмінялися компліментами, а всміхатися до совєтського міністра мусів навіть найбільш ним покривджений австрієць Фіґль.

● **З рішення** Берлінської конференції про скликання до Женеви в половині квітня ц. р. мирової конференції в справі Кореї найбільш вдоволеним є, як виходить з газетних заяв, генеральний секретар ОН Гамершильд, бо таким чином автоматично відпадає потреба скликати сесію ОН для цієї справи. Також Артур Дін, що був невдалим делеґатом ЗДА і ОН до Панмунджому на переговори з комуністами — не потребує туди вертатись.

● **Австралійський міністер** закордонних справ повідомив про те, що Австралія влаштовує постійну дослідну стацію в південно - підбіґуновій околиці. Це буде найдалі на південь і найближче до південного бігуна висунена станиця з людьми, які там постійно мешкатимуть.

● **32-літній Ернест Бриджес**, рисівник, прийшов до славного на цілий світ музею воскових фіґур у Лондоні, вийняв із торби молоток і розбив фіґуру Винстона Черчила. Його судитимуть за зловмисне ушкодження чужої власности. На розправі виявиться, чому він такий лютий на англійського прем'єра.

● **Представник найбільшого** американського книжкового видавництва в Токіо, вніс скаргу до японської поліції за систематичну „піратську роботу" деяких японських видавництв, які перекладають і видають американські книжки, не турбуючись авторськими та видавничими правами, всупереч виразному зобов'язанню японського уряду шанувати їх права.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕРЛІНСЬКА КАЛАБАНЯ

Наради міністрів закордонних справ „Чотирьох Великих" нещасливо почалися в Берліні, нещасливо й покінчились. Інакше й не могло бути. Такий вислід заповідали ще перед нарадами всі ті, що політично ще зовсім не осліпли, а тим самим знають, що в Кремлі по смерти Сталіна не зайшла ніяка зміна, як іде про закордонну політику та підбій світу. Тепер навіть ще ясніше стало, що „Европа для европейців", це — Европа для „Росії", а „Азія для азійців", це — Азія для „червоного Китаю", отже теж якби для Москви.

Республіканська адміністрація потішається тим, що Доллес не наробив в Берліні більшого лиха, як Ачесон на подібних конференціях за влади демократів. На її думку, успіхом треба вважати вже те, що представники Заходу тримали весь час один фронт і відбивали солідарно всі підступи Молотова, що намагався їх розбити. Так дійсно було, і найбільше заслужився у тому французький міністер закордонних справ Бідо, хоч це не є ніякою запорукою, що французький парлямент заявиться за приступленням до Европейської Оборонної Спільноти, а для Заходу якраз це є найважливіше. Та найдивніше, що справжнім успіхом вважають згоду „Чотирьох Великих" у справі нової конференції, яка має відбутися 26 квітня в Женеві, на якій мають обговорювати справу замирення в Кореї та Індо-Китаю. Досі ж Захід уважав Москву „аґресором" у Кореї! Що вона ним була, не може бути сьогодні в нікого ніякого сумніву. Як же ж тепер виглядатиме Захід в очах усього світу, а зокрема народів Азії, коли він засяде разом з аґресором, як чинником, що вирішуватиме дальшу долю Кореї? А чи притягнення червоного Китаю до вирішування в Женеві не є вже першим кроком Заходу до призначення йому місця в Об'єднаних Націях?

Отже хто мав успіх у Берліні — Захід, чи Москва? Захід заліз у болото ще тому майже десять років, коли почав радити з Кремлем, як завести мир в Европі, даючи йому змогу поширити сферу своїх впливів на цілий ряд нових країн. Від того часу відбулися уже сотки різних конференцій, з яких не було для Заходу ніякого хісна і які закріпили ще дужче кремлівський тоталітаризм. Так було за Сталіна, а тепер починається той самий танець з Маленковим, який потребує таких конференцій ще й для того, щоб підняти свій власний авторитет у самому Кремлі. Йому потрібний час, щоб себе закріпити, час потрібний теж Кремлеві, щоб сконсолідувати те, що він загарбав титулом „переможця" у другій світовій війні. Берлінська конференція дала Маленкову й Совєтам той час, заповідаючи нові наради, з яких теж нічого не вийде, якщо Захід не захоче знов уступати.

Вашингтон зайняв був дуже розумне становище, коли на натиск своїх европейських союзників, щоб розпочинати нові наради „Великих", заявив, що погодиться на них, коли Москва проголосить щось таке, з чого можна б вносити, що з нових нарад буде якась реальна користь. Москва такого не проголосила ні в справі Німеччини, ні Австрії, а ці проблеми мали бути головною ціллю Берлінської конференції. Те, що можна було почути з Москви про незалежність Австрії, чи об'єднання Німеччини, було таким, на що Захід не міг ніяк дати згоди і з чим не погоджувалися теж Західня Німеччина і Австрія. Під натиском Англії та Франції ЗДА вкінці погодилися на конференцію в Берліні, щоб на ній почули від Молотова те, що вони добре знали. В самій справі Німеччини та Австрії не зроблено ні одного кроку вперед, а світ переконався ще раз, що про об'єднану і вільну Німеччину, чи вільну Австрію, не може бути з Совєтами мови. Нема теж і їх згоди на існування західньо-европейського оборонного фронту, піддержуваного ЗДА та Канадою. Американці повинні забратися з Европи, говорив Молотов, але те саме голосила совєтська пропаґанда ще перед Берліном. Чи треба було це все вислухувати ще й офіціяльно? Та ж про те могла дізнатись кожна західня держава через своїх амбасадорів у Москві!

На Берлінській конференції був один момент, коли Доллес нагадав Молотову, що він займається таким самим „бандитизмом, що й Гітлер". Велика правда! Тільки біда, що Захід сам поставив кремлівських бандитів на ноги під час другої світової війни і по ній, а тепер далі дурить себе надією, що й з бандитами можна чесно договоритись в справі миру і порядку в світі.

ПАНАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ҐВАТЕМАЛІ

Десята конференція американських держав, скликана на 1 березня 1954 р. до міста Каракас, у південно-американській республіці Венесуелі, матиме завдання зайняти вирішальне становище в справі прихильности уряду Ґватемалі до комунізму, як небезпеки для цілої західньої півкулі. Такі міжамериканські конференції відбуваються від часу зорганізовання Панамериканської Унії, 14 квітня 1890 р. Того дня відбулася Перша Міжнародна Конференція Американських Держав у Вашинґтоні, а її вислід — це резолюція за створення згаданої Унії. За почином цієї Унії була скликана Міжамериканська Конференція Оборони на 30 серпня 1947 р. до Петрополісу, в Бразилії, в якій між ін. взяв участь і президент З'єдинених Держав, Гаррі С. Труман з таким вислідом, що тоді схвалено там резолюцію, пред'явлену З'єдиненими Державами в справі оборони цілої Західньої півкулі від зовнішнього ворога.

Найближча міжамериканська конференція матиме за завдання ухвалити виразну протикомуністичну резолюцію, яку вже запропонували ЗДА на підготовчій нараді минулого листопада у Вашинґтоні, де вирішувано скликання чергової конференції до Каракасу.

Від того часу багато змінилося в міжамериканському положенні, зокрема в стосунку Ґватемалі до ЗДА й до інших американських республік. Нещодавно уряд Ґватемалі прогнав двох американських кореспондентів, а Американська Федерація Праці звернулась до робітничих організацій в Ґватемалі, остерігаючи їх перед комуністичною небезпекою. Ці події наступили одна по одній, як вислід виразно ворожого наставлення ґватемальського уряду до ЗДА і недвозначно приязного його наставлення до комунізму.

Теперішній президент Ґватемалі, Хакобо Арбенз Ґузман, обняв владу з 15 березня 1951 р. як кандидат свого радикально-лівого попередника, Хуана Хозе Аревальо, що під теперішню пору займав становище „загального" амбасадора Ґватемалі до сусідніх республік, хоча його постійний осідок знаходиться в південно-американській республіці Чіле. Комуністичні газети країн латинської Америки подають доволі точні подробиці з його подорожі, а це вже вказує, чиїм інтересам він служить. За такою оцінкою треба вважати увесь режим президента Ґузмана за прокомуністичний.

Нічого дивного немає, що американські країни, зокрема ЗДА, мусять знайти способи забезпечити себе й цілу Західню півкулю від посилення комуністичних впливів в Ґватемалі до тієї міри, що вона може стати бастіоном комунізму і центром, з якого реалізуватимуться совєтсько-комуністичні стратегічні пляни в цілій гемісфері.

Республіка Ґватемаля, як відомо, є південним сусідом Мехіка, в так званій Центральній Америці. На сході вона сусідує з британською колонією Британський Гондурас, а на півдні з незалежною республікою Сальвадор і Гондурас. Обидва південні сусіди — це країни з еспанською культурою, отже, як звичайно, виявляють солідарність з іншими країнами латинсько-еспанської культури. Якщо ЗДА схотіли б гостро поставитися до уряду Ґватемалі, цей уряд може відкликатися до загальнолатинської солідарности і приєднати для себе прихильність хоч деяких країн латинської культури. Тому становище Північної Америки дуже делікатне й Вашинґтон мусить добре попрацювати, щоб його резолюція з виразним протикомуністичним напрямком була схвалена. Вашинґтон має великі впливи в таких латинських республіках, як Домініканська республіка або Нікараґуа, одначе ці країни не визначаються демократичними засадами, як загалом багато інших латинських республік. А прокомуністичним режимам завжди треба протиставити демократію, яка сама собою становить небезпеку для комуністичних диктаторів.

Демократичні республіки свідомі того, що комунізм осягає успіхи, послуговуючись демагогією в країнах латинської культури тому, що там великий відсоток колишніх індіян, які бувають поніжувані білими людьми. Таке саме положення існує і в Ґватемалі. Там, за переписом з 1950 р., є всього 2,788,122 душі, з чого 60 відсотків становлять індіяни, 5 відсотків — білі люди, а 35 відсотків — мішанці. Населення затруднене на 90 відсотків хліборобством, п'ята частина землі зайнята плянтаціями кави й бананів. З усіх вироблюваних тут продуктів ЗДА закуповують 83 відсотки, отже, на ділі, ця країна економічно залежна від ЗДА. Це саме дає нагоду комуністичним прихильникам вести аґітацію проти ЗДА, дармащо наша країна постачає ґватемальцям засоби до життя і капітали на такі підприємства, вироби яких мають збут за кордонами країни.

Серед таких скомплікованих відносин Вашинґтон має справді незавидне завдання втримати солідарність делеґатів інших американських республік, які разом з Ґватемалею ухвалили були резолюцію для оборони Західньої гемісфери.

Г. Колодій

НАРОДОВБИВСТВО — МЕТА РОСІЙСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

Останні події, що кинули нове світло на імперіялістичну й расову тенденцію Москви, є нічим іншим, як завершенням політики традиційного російського супернаціоналізму, ненависти, плеканої сотнями років супроти „інородців" і здійснення історичних задумів усієї сучасної московської провідної верстви від Абрамовича — меншовика, через солідаристів до Маленкова та його середовища.

Безсумнівно, період „комунізму" в СССР давно закінчився російським імперіялізмом. Є один „великий російський народ", якому підпорядковано вже все: економіку, культуру, мистецтво, політику і навіть мови і історії народів, що опинилися в СССР. Уніфікація алфавітів, яку пророк інститут академії наук у Москві на базі російських інтересів перед останньою війною, дійшла до того, що до мови неросійських народів вводиться російську граматику, лексику і словотворення. За цією уніфікацією — як пише совєтська енциклопедія — в останньому періоді строго слідкують центральні „наукові органи" (БСЭ, т. 55, ст. 1631, Москва 1947).

У зв'язку з цим заборона імпортування неросійських видань із СССР є тільки одним із консеквентних заходів Москви, і уважні обсерватори кремлівської політики давно цього очікували.

Московський народ завдяки пригожим географічним і іншим умовам розрісся — за словами геополітика Мейра — як висипний тиф. Значення Східньої Европи для цілого континенту належно оцінив творець геополітичної думки, англієць Макіндер: „Хто панує над Східньою Европою, той володіє її серцем, а володіючи ним, володіє цілим континентом".

Історичні умовини склалися так, що Москва, яка на початку 14 століття посідала мале князівство, протягом останнього 500-ліття загарбала вихідні позиції не тільки в Европі, але й на азійському материку. Вся російська провідна верства була основною підпорою всіх ненаситних задумів московських урядів. Навіть такий розреклямований „гуманіст", як Лев Толстой, коли його уряд покорював кавказькі народи, зголосився до царської армії, щоб виконати свій „патріотичний обов'язок". Другий „чоловіколюбець", Достоєвський, у розмові з Алчевською висловився дуже неґативно щодо українського народу, який „не дивиться на жінку, як на скотину" . . . („Русское Слово", 25. 3. 1953). Всі російські, т. зв. „поступовці" і „соціялісти" нічим не різнилися від уже згаданих „лібералів". Декабристи, яких деякі західньо-европейські, чи американські теоретики „російської проблеми" і досі визначають як діячів свободи і гуманности, мали дуже реакційні програми. Пестель, один із провідників цієї імперіяльної групи, вправді висловився за національну незалежність Польщі під свіжим враженням повстання 1830 р., однак бажав сильнішої єдности інших земель імперії, в тому числі України й Фінляндії. Інші „поступовці", як Бєлінський, Бакунін, Герцен, хоч і стояли теоретично в обороні України проти царських злочинів, але в ім'я „загальної справи" ухилялися зайняти колинебудь своє ясне становище супроти свободи народів. Тим то належить вияснити повну мовчанку провідного російського громадянства з приводу указу з 1876 р., не виключаючи і т. зв. революційних груп „Народної Волі" та „соціял-демократів" і „соціялістів-революціонерів". Всі вони, включно з Леніним, видвигання справи незалежности неросійських народів вважали за „боротьбу з російськими революціонерами" або „сепаратизм", шкідливий для „загальної боротьби", хоч із тактичних мотивів пропаґувалося теоретичне „самоозначення", розраховане на неросійські землі, пригожі для їхньої організаційної праці. Найбільш „поступовий" Бакунін вважав Шевченка російським малим поетом, а Гоголя хвалив, як міст між Україною і Москвою. Інші „лібералі", представники конституційної демократичної партії, Родічев чи Мілюков твердили, що свобода України не може дійти далі, як до всесторонньо-реґульованої „автономії". Їх думки „поглибив" відомий Струве, який погоджувався на існування української культури в формі народних казок і літературної творчости з ділянки етнографії, але в таких межах, щоб не розбивати „створеного історією єдиного російського організму".

Фактичними оборонцями української справи були українці: проф. Лучицький та Дзюбинський, хоч і „зрусифіковані", так, як в пореволюційному періоді: Скрипник, Блакитний, Чубар, Петровський, Хвильовий, члени комуністичної партії, знаряддя Москви. Закиди, роблені Хвильовому, справи не змінюють, бо хвильові, як і їхні критики, однаково боліли долею України. Хвильові не були гоголями, ні богатирчуками, хоч і жили в умовах, у яких кожний українець міг бути змушений до дій проти свого власного народу, і водночас робити свою роботу для його інтересів до . . . загину. Їх не можна зрівнювати з „презренными малоросами", для яких не існувала Батьківщина.

Відновлення валуєвського указу відносно експорту неросійських видань закордон є тільки однією ланкою в посиленій русифікаційній і ліквідаційній політиці Москви супроти усіх народів СССР.

Напочатку січня ц. р., совєтський уряд проголосив нові примусові вибори до т. зв. верховних рад. З матеріялів, пов'язаних із цими виборами, ми дістаємо повну картину того, що тепер, по останній війні, діється в СССР. Вона трагічна. Всі поневолені народи, що стали поґноєм для „великого російського брата", опинилася на грані повільної заглади. На це вказує порівняльна таблиця, складена на основі виборчих округ 1950 і 1954 р. Ось вона:

Частина СССР / Рік	1950 Округів	1950 Насел.	1954 Округів	1954 Насел.
Російська РФСР	299	89,700,000	305	91,500,000
Сибір	89	26,700,000	100	30,000,000
Україна (УССР)	136	40,800,000	143	42,900,000
Білорусь (БССР)	31	9,300,000	31	9,300,000
Литва (Лит. ССР)	10	3,000,000	10	3,000,000
Латвія (Латв. ССР)	7	2,100,000	7	2,100,000
Естонія (Естон. ССР)	4	1,200,000	4	1,200,000
Карело-Фінська ССР	2	600,000	2	600,000
Вірменія (Вірм. ССР)	5	1,500,000	5	1,500,000
Грузія (Груз. ССР)	12	3,600,000	12	3,600,000
Азербайджан (Азерб.ССР)	11	3,300,000	11	3,300,000
Молдавська ССР	9	2,700,000	9	2,700,000
Туркменська ССР	4	1,200,000	5	1,500,000
Таджикська ССР	5	1,500,000	6	1,800,000
Кірґізька ССР	5	1,500,000	6	1,800,000
Казакська ССР	22	6,600,000	24	7,200,000
Узбекська ССР	20	6,000,000	21	6,300,000
Весь СССР	671	201,300,000	701	210,300,000

(Продовження на стор. 3)

Валерій Остапенко

УКРАЇНСЬКА ВОЄННА ДОКТРИНА

(3)

Українська воєнна доктрина

Чи має український народ свою воєнну доктрину?

Серед наших військових кіл і серед громадянства, яке цікавиться цією справою, існують в даному питанні два основні погляди. За першим поглядом своєї воєнної доктрини ми ще не маємо, бо не маємо підстави до її існування, тобто вільної держави і власної армії. Буде держава — буде й армія, а тоді вже можна буде думати і про воєнну доктрину.

Прибічники другого погляду вважають, що хоч ми й не маємо точно опрацьованої і сформульованої воєнної доктрини, але фактично її маємо.

Проаналізуємо ці два погляди.

Як вже вище сказано, доктрина — це сукупність поглядів у певному питанні. А для того, щоб мати свій погляд в будь-якому питанні, хіба обов'язково мати на те спеціяльні передумови? Безумовно — ні. Отже, й воєнну доктрину, як сукупність поглядів, можна мати і без передумови, чи є вільна держава і власна армія.

Воєнна доктрина, як елемент духової властивости, існує в самій природі і психології нашого народу, незалежно від політичних умов. Наша історія створила нам нашу воєнну доктрину. Національна мета дала їй основу. А наші воєнні традиції — її закріпили. І українська воєнна доктрина існує!

Якою ж вона є — наша воєнна доктрина?

Головною прикметою нашої воєнної доктрини є її духовість, як перевага над матеріялізмом. А головним виразником цієї духовости є, передусім, наша християнська віра.

Гетьман Хмельницький сказав: „Перемога від Бога, а лицарство наше". Це сказано дуже давно, ще на світанку нашої державности і розвитку нашої воєнної думки. І сказала це одна людина, але фактично це був вислів цілого народу. „Перемога від Бога . . ." — значить перемога дається, передусім, Божою волею. Перемога для Богданових козаків означала волю і славу, тобто, всю суть їхнього тодішнього життя. Пов'язуючи перемогу безпосередньо з ім'ям Бога, вони тим самим пов'язували з Його ім'ям всю свою воєнну діяльність і все життя. „. . . А лицарство наше" — отже, віра не сліпа а свідома, відповідна культурному народові, який розуміє, що для ласки Божої треба і від себе щось дати, і тим „щось" козаки вибрали лицарство. Цим одним словом сказано багато, фактично все, що визначає духову сторінку нашої воєнної доктрини. Бож лицарство — це не лише хоробрість і завзятість в бою, це також вояцька честь і справедливість, карність у відношенні до себе і побратимство.

Все це було колись прикметами лицарства, а тепер — це прикмета воєнної етики і вояцької етики.

Почуття вищої гуманности повинно супроводити всю нашу воєнну діяльність, нашу майбутню армію, кожного генерала і рядового вояка. Чесно провадити війну, не руйнувати без потреби матеріяльних здобутків ворога і не тероризувати його цивільне населення. Не добивати ранених і не знущатися над полоненими. Ці прикмети вищої гуманности на війні повинні зайняти почесне місце в нашій воєнній доктрині.

Далі. Наша національна політика заперечує привласнення чужих територій і поневолення інших народів. Необхідно, щоб з цим рахувалася наша стратегія і тактика. Закони стратегії — вічні. Оточення і прорив, несподіваність і запеклість — це її основні елементи. Розрахунок сили, часу і простору — це її передумови. Наша стратегія не може бути інакша, але всі її основні елементи — оточення і прорив, несподіваність і запеклість — не повинні бути використані для аґресивної мети.

А тактика наша повинна бути наступальною, бо в маштабі бою, найкращим способом оборони є наступ. Військові кадри, вишколені в оборонній тактиці, позбавлені рішучости і не здібні перебрати в свої руки ініціятиви. Над ними вічно панує почуття непевности і тенденція до відступу, а часом до звичайної втечі.

Географічні умови України, як елемент стратегії і топографічні — тактики у великій мірі обумовляють кількісний і технічний стан наших збройних сил, і ні в якій іншій тактиці й техніці не можуть бути вишколені кадри української армії.

І нарешті — політичне питання.

На сумлінні наших політиків і провідних військових кіл лежить важливе завдання — ніколи не допустити до будь-яких розбіжностей в політичному питанні. Політична сторінка нашої воєнної доктрини — це продовження нашої національної доктрини.

Армія — це частина народу, його збройна сила. Якщо головною метою нашого народу є Українська Соборна Самостійна Держава, то головним завданням нашої армії повинно бути здобуття і оборона цієї держави. Це є основа основ нашої воєнної доктрини і всього нашого вояцького буття.

М. Приходько

МОСКОВСЬКЕ ПАНУВАННЯ НА УКРАЇНІ

(Доповідь, виголошена англійською мовою, на Четвертому Всеканадійському Конґресі Українців у Вінніпеґу 8 липня, 1953 р.)

(5)

Я пригадую, як наступного дня після вбивства по всіх навчальних закладах, установах і фабриках, так само як і по всій Україні, відбулися екстраординарні мітинги, на яких комуністи крокодилячими сльозами оплакували смерть „любимого соратника Сталіна — Сергія Мироновича Кірова" і розливалися бурею погроз на адресу „ворогів і диверсантів", що пробралися з-за кордону, щоб повалити совєтську владу.

Ті, що слухали ці промови, розуміли, що має прийти після цих мітинґів, і не помилилися. За день чи два після цього київські газети опублікували список 28 українських письменників і визначних діячів культури, розстріляних у відплату за вбивство Кірова. У смертному вироку, виданому без суду, їх називали диверсантами, що намагалися повалити совєтську владу. Звичайно, це був фальш. Москва просто хотіла розправитися з українцями, що розуміли значення самогубства Хвильового й Скрипника. За цими першими жертвами пішли тоді десятки тисяч українців, але вже без оголошення в пресі.

Російський фальшивий пашпорт

Людям американського континенту важко оцінити цю велику втрату української літератури в 1934 р., бо вони не мали нагоди читати високохудожні твори розстріляних письменників. Москва не допускала й не допускає до популяризації українських письменників закордоном. Буває, що перекладають твори українських письменників на російську мову, а вже з неї на чужоземну, але в такому випадку український письменник, композитор чи вчений називається російським. Так зроблено з письменником Гоголем і Короленком, з композитором Бортнянським і Глінкою, з науковцями Тимошенком і Капицею (директор атомових дослідів в СССР). Аналогічних прикладів можна було б навести багато, — і всі вони свідчать про те, що Росія ніколи не соромилася грабувати чужу культуру і виходити в світ з фальшивим пашпортом.

Таємні могили у Вінниці

1943 року, під час німецької окупації України, у Вінниці, що мала близько 40 тисяч населення перед війною, розкопано таємні масові могили в двох садах, які в 1937 році були сконфісковані НКВД, обнесені парканами і обставлені охороною НКВД, що нікому не дозволяла ступити на ту територію. В тих могилах знайдено 9642 трупи українських селян і інтеліґентів, з руками, поскручуваними за спиною і з кулею в потилиці. Деякі трупи мали виразні сліди тортур.

Інтернаціональна медична комісія ствердила, що ці люди були постріляні в роках 1937-38. Чимало людей, що були заарештовані саме в той час, їх родичі розпізнали по залишках одежі і знайдених речах. Я був свідком того незабутнього масового похорону жертв комуністичного терору на Україні.

В одному з садів, над цими таємними могилами, комуністи влаштували так званий „парк культури й відпочинку" з помостом для танців. Чи можна уявити собі більше блюзнірство над Богом і людьми! Саме тоді Сталін проголосив гасло, що повторювалося безконечно: „Найціннішим капіталом є людина".

Таких могил, як у Вінниці, є не сотні, а тисячі по Україні і в глибоких снігах Сибіру. І недарма наші священики під час виходу з святими дарами моляться за „многострадальну матір нашу — Україну".

Мистецтво України і її боротьба за волю

Але Україна не тільки многострадальна, — вона войовнича й непокірна. Протягом століть, українська нація жила і боролася, живе й бореться досьогодні. Під комуністичною окупацією Україна склала більше жертв, ніж будьяка країна за залізною заслоною. Але ні білі, ні червоні московські окупанти не спромоглися скрутити руки непокірному духові українського народу і прикувати його в підземеллі соловецького монастиря або застрелити кулею в потилицю.

Зимою 1920 року кілька тисяч вояків Української Народної Республіки, інтернованих на території Польщі, вирвалися з таборів напівроздягнені і майже без зброї в похід проти московських окупантів на Україну. В безперервних боях з московськими полками, підтримувані місцевими партизанськими загонами і населенням, вони прорвалися аж до Києва, відважно, назустріч десяткам дивізій, що їх спішно перекидав Кремль під Київ.

Герої були подолані в нерівному бою, але не впали на коліна перед ворогом. Під містечком Базар 259 полонених учасників походу, за наказом ворога викопали собі могили. Під цівками кулеметів, над краєм могил московський комісар запропонував їм життя, якщо вони перейдуть на службу до червоної армії. У відповідь на це гордо вирвався з 259 грудей національний гимн. Він був заглушений кулеметами.

До 1925 року на всій території України діяли партизантські загони, не даючи спокійно спати московським окупантам. Тисячі їх геройських акцій в обороні свого народу залишилися не записаними в історії української антикомуністичної боротьби. Неспроможний викоренити цю небезпеку силою, Кремль проголошує амнестію і повне прощення всіх тих, що боролися за Україну. Десятки тисяч українських повстанців, що повірили цій черговій московській брехні, незабаром віддали за це своє життя.

Боротьба на Україні йшла далі. Вона виявлялася в різних формах: в організації нових підпільних бойових груп; в створенні підпільної Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді; в збройному спротиві колективізації; в прихованій безперервній боротьбі проти русифікації в галузі культури та виховання молоді і т. п.

Розвал Червоної армії в 1941 р.

І коли 1941 року розпочалася друга світова війна, в німецький полон здалося 3,-900,000 вояків і офіцерів червоної армії, протягом перших шести місяців. На 90% це були люди неросійської національности і найбільше серед них українців. Цим воякам не бракувало хоробрости в бою, але вони не хотіли воювати за інтереси Москви, бо вже мали час добре розпізнати свого ворога. Вони сподівалися, що німецький нарід допоможе Україні вирватися з московської неволі. Вони сподівалися, що дістануть зброю і нагоду битися з ворогом. Але гітлерівські політики загнали їх в табори смерти. Коли відразу після приходу німців група відважних українських патріотів проголосила всенаціональний похід за самостійну Україну, німці відповіли масовими арештами і проголосили Україну „німецьким життєвим простором".

Акція проти полонених і політика брутального поборювання національно-революційного руху на території СССР, стали початком німецького кінця на Сході.

НАРОДОВБИВСТВО — МЕТА РОСІЙСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

(Закінчення зі стор. 2)

Як бачимо з цих даних, СССР продовжує здійснювати диявольський плян геноциду, актуальний від часу повного знищення надволзьких німців, кримських татар, карачаївців, інгушів, чеченців, калмиків і ойротів протягом останніх 13 років.

Неросійські народи: молдавани, литовці, латиші, естонці, білоруси, азербайджанці, вірмени, карели й грузини — за останні 4 роки не мали жадного природного приросту (27,300,000). Населення України вправді зросло на 2,100,000, але, коли порівняти її територію за областями, справа виходить наверх. Весь приріст припадає на 5 південно-східніх промислових областей, де безперечно зміцнюється російський „пролетаріят". Всі інші області (21) західньої і осередньої України, згідно з тими даними, виказують незмінену кількість населення. Для кращої аналізи подаю статистику за областями:

Область / Рік	1950 Округ — Насел.		1954 Округ — Насел.	
Виницька	8 —	2,400,000	8 —	2,400,000
Волинська	4 —	1,200,000	4 —	1,200,000
Ворошиловградська	6 —	1,800,000	7 —	2,100,000
Дніпропетровська	7 —	2,100,000	8 —	2,400,000
Дрогобицька	4 —	1,200,000	4 —	1,200,000
Житомирська	6 —	1,800,000	6 —	1,800,000
Закарпатська	3 —	900,000	3 —	900,000
Запоріжська	5 —	1,500,000	5 —	1,500,000
Ізмаїльська	2 —	600,000	2 —	600,000
Хмельницька*)	6 —	1,800,000	6 —	1,800,000
Київська**)	12 —	3,600,000	8 —	2,400,000
Кіровоградська	4 —	1,200,000	4 —	1,200,000
Львівська	5 —	1,500,000	5 —	1,500,000
Миколаївська	2 —	600,000	3 —	900,000
Одеська	6 —	1,800,000	6 —	1,800,000
Полтавська**)	7 —	2,100,000	6 —	1,800,000
Рівенська	4 —	1,200,000	4 —	1,200,000
Сталінська	10 —	3,000,000	13 —	3,900,000
Станіславівська	5 —	1,500,000	5 —	1,500,000
Сумська	6 —	1,800,000	6 —	1,800,000
Тернопільська	5 —	1,500,000	5 —	1,500,000
Харківська	8 —	2,400,000	8 —	2,400,000
Чернигівська	6 —	1,800,000	6 —	1,800,000
Черніврецька	3 —	900,000	3 —	900,000
Черкаська	—	—	5 —	1,500,000
Разом	136 —	40,800,000	143 —	42,900,000

*) Кам'янець Подільська. **) З цих областей в основному створено Черкаську область.

З цього видно, що приріст населення в Сталінській області мусів відбутися штучно за рахунок спровадження російського елементу. Те саме відноситься і до 4 інших індустріяльних областей. Цей здогад ясний, якщо брати справу в загальному аспекті. Він вияснить і фактичний український дефіцит.

Европейська частина СССР, з населенням 149,300,000 (1950) мала за останні 4 роки тільки 3,900,000 природнього приросту, тоді як азійська частина з населенням 43,500,000 зросла більше як на 5,000,000. Сама европейська частина РСФСР мала тільки 1,800,000 приросту (від 89,700,000 населення), тоді як Україна 2,100,000 (від 40,800,000). Досі совєтські статистики виказували найвищий приріст російському народові.

Як відомо, виключно російський елемент заповнив такі стратегічні бази, як Крим (1,200,000), Східня Прусія (900,000), витискає білорусів із Білорусі, де будуються (на Поліссі) стратегічні супербази. Крім цього цей же російський елемент вирівнює вивезене населення Прибалтики й України. Крім стратегічних, він опановує області багаті на копалини та промисловість (Донбас).

Де подівся приріст населення неросійських республік Европи й Кавказу?

На це дає нам відповідь пильний розгляд циферного матеріялу з азійських територій. Всі азійські республіки (Узбекістан, Таджикістан, Казахстан і Туркменістан) зросли на 1,800,000 душ при населенні 16,800,000 в 1950 р. Сибір за цей самий час зріс на 3,300,000 (населення 26,700,000 — 1950, населення деяких областей Російської СФСР в Азії, як Якутська АССР — на 100%, Іркутська область — на 50%, Томська — на 33%, Чітська — на 25%. В зв'язку з масовим переселенням, створено окрему Магаданську область, що тепер начислює 300,000 населення, не включаючи десятки тисяч каторжників, що не входять у виборчі розрахунки.

Найбільший приріст серед азійських республік показує Казахстан. Якщо пригадати совєтську статистику з 1939 і 1926 р., казахи мали більший дефіцит у населенні, ніж українці (біля 20%, українці біля 10%). Отже останній приріст на 600,000 напевно припадає на переселенців із европейської території СССР, тим більше, що казахи в 1939 році становили тільки 50% населення республіки.

Переселенчий рух до Азії неросійських народів диктований двома альтернативами: 1) усунення національно-свідомого і освіченого елементу з національних територій і використання його в сильно розбудованих індустріяльних центрах, при будові залізниць (пр. Балкано-Амурської магістралі і ін.), в збросинях та для освоєння цілинних просторів Азії; 2) зміцнення і збільшення російського елементу в Прибалтиці, Білорусі, Україні і Кавказі, як єдино надійного фактора в майбітності для російсько-совєтського уряду, армії, партії, культури і політики.

Зі збільшенням населення Сибіру, совєтський уряд ослаблює російський елемент, який був і є там панівним. Сибір стає киплячим казаном, у якому має творитися типова „совєтська людина", прикована до пролетарського станка, рискаля чи трактора. Це не легке завдання, бо людина не перероджується за кілька років.

На сибірське питання замало звертається уваги, а часто його й недоцінюється (скасування мусульманських передач „Голосу Америки"). На Сибіру скупчуються великі промислові центри, будуються залізниці, фабрики, концентрується — як вище показано — населення. В майбутньому, можливо, доля російського імперіялізму рішатиметься на великих просторах Туркменістану і Казахстану, форпосту сибірських металюргійних осередків і атомової продукції.

Однак найціннішим фактором у всяких геополітичних розрахунках гратиме ролю людська маса та її дух. Ці маси — ні тільки антибольшевицькі, але й протиросійські — наш надійний союзник, без огляду на те, чи вони переселенці Балтики, України чи тубільці: казахи, узбеки, туркмени, таджики.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемилтон, Онтеріо

Свято Державности.

Українське громадянство Гемилтону, спільними силами всіх організацій, вшанувало Роковини важливих Актів 36-ліття проголошення Незалежности України та 35-ліття Соборности Українських Земель, в неділю, дня 24. січня 1954 р.

Велика заля Україн. Катол. Громади була заповнена по береги. Свято відкрив голова Відд. КУК п. Іван Война та привітав гостей. Про значення обидвох Актів з 22-го січня, як протиставлення до Переяславського договору, говорив англійською мовою, коротко й ядерно оптометрист п. Іван Дутчак, секр. Укр. Відд. Канад. Легіону. Хор УНО, під керівництвом проф. А. Яковенка, відспівав „Вкраїно-Мати кат сконав", і „Як сонце закрис та хмара чорненька", а оркестра УНО (під його ж проводом) заграла в'язанку стрілецьких пісень. Зіна Маляр, уч. РШ., віддеклямувала „І в мене був рідний край". Солістка п-на Елис Самчук (від СУС), при акомпаніяменті п. Говарда В. Джірома, відспівала „Україно" та „Зоря вечерня погасає". Дитячий ансамбль виконав дуже вдачно нар. танок „Гуцулка". Публіка зробила велику овацію малим танцюристам, як також з ентузіязмом привітала, викликаного на сцену, їх балетмайстра п. Ярослава Клуня. Йому справді належиться велике признання за його цілорічну — безплатну працю над дітьми, яких він так вміло приготовив до таких знаменитих публічних виступів.

Д-р Матвій Гута, секр. НТШ в Канаді, виголосив дуже змістову та обширну святочну доповідь, в якій опрокинув облудливі намагання москалів представляти Переяславський договір, як добровільне і щире бажання українців жити з ними повік в одній державі. Акт 22. Січня 1918 р. є найкращим виявом дійсної волі українців жити в своїй суверенній і від нікого незалежній соборній державі. Хор СУМ, під проводом М. Гуцуляка, відспівав „Встань Народе" та „Щож то за прапор". П-на Галина Лугіна (ОДУМ) віддеклямувала „В Україну". Другий виступ діточ. асамблю, який виконав ще народний танок „Козачок", публіка винагородила знову рясними оплесками, які переходили в овацію. Хор Укр. Правосл. Громади, під керівництвом п. Григорія Сапєтіва, відспівав „Слава на небі Богу" та „Червона калина" — Кошиця.

Приятелька українців п-і Едіт Гайдер виголосила палкий привіт-промову, в якій оказалася добрим знатоком наших національних проблем. Від „Canadian National Unity Council" зложив привіт голова п. Доналд Кеннон, від естонців п. Гейно Реіо, а від Канад. Легіону п. Джек Прентісс. З побажаннями „Вільної України" наспіла телеграма від Кан. Польського Конгресу в Гемилтоні (підписана п. Леонардом Юрковським, як президентом), лист від Голов. Кватири Канад. Скавтінгу в Гемилтоні зі щирими побажаннями для українців з нагоди Свята Державности та подібного змісту лист від посадника м. Гемилтону п. Ллойда Джексона.

Культ.-осв. реф. Відд. КУК п. Ст. Миколин закликав присутніх, щоби вставанням з місць і хвилинною мовчанкою вшанували пам'ять Президента У.Н.Р. на вигнанні бл. пам. Андрія Лівицького, про смерть якого саме наспіла вістка. В часі мовчанки неслися звуки мелодії пісні „Видиш брате мій"...

Хор Укр. Прав. Гром. закінчив Свято відспіванням „Ще не вмерла Україна" та „Боже щасти її".

До цього Свята була дуже гарно декорована сцена, в чім заслуга є м-ра А. Хомяка, культ. осв. реф. БУК, і п. Миколи Гриневича від СУМ. Задна стіна сцени представляла сходяче сонце волі. На його проміннях видніся золотистий Тризуб, державний герб України, над ним напис „УКРАЇНА", а під ним по боках дати: 22.I. 1918 і 22.I.1919.

Місц. щоденник „Гемилтон Спектейтор" помістив наст. дня обширний репортаж про наше Свято Державности.

Ор. Чорногірський.

Дітройт, Міш.

Пластова просфора.

Одною з найбагатших на програму імпрез різдвяного часу в нашому місті була пластова просфора, влаштована Пластприятом 17 січня 1954 р. При битком набитій залі Українсько-Американського Осередку, голова місцевого Кружка „Пластприяту", п-ні Ірина Іваницька, відкрила короткою промовою цю симпатичну імпрезу і попросила о. кап. Гр. Скаскова поблагословити просфору та провести молитву.

Після зворушливого слова-привітання о. Гр. Скаскова, пластуни місцевої Станиці відограли різдвяну сценку в трьох відсловах п. н. „У ніч Різдвяну", що зображувала Свят-вечір в Україні сьогодні, під пануванням кривавого Ірода лютого і колись, коли ще вільно можна було славити народження Богочоловіка. На тлі дії сценки окремі гуртки пластунів мали змогу пописуватися: гурток юнаків „Вовки" вивів вертеп п. н. „Три князі з України", а новацькі рої „Фіялки" і „Дзвіночки" та гуртки юначок „Блискавка" і „Лебідь" проспівали цілу низку коляд і щедрівок.

Після цієї програми виступали з побажаннями для Пласту і Пластприяту представники громадських організацій: п. Р. Качмар від місцевого Відділу УККА, п. М. Чемний від „Провидіння", п. В. Щербій від ООЧСУ, інж. С. Вілий від ОДВУ, мґр. С. Кравчишин від УСТ „Черник", п. Казієвич від школи українознавства на заході міста, дир. Ів. Сточанський від школи українознавства на сході Дітройту, інж. Ів. Панчак від місцевої станиці АП АБН, інж. А. Мілянич від кредитової кооперативи „Самопоміч", представник Об'єднання б. вояків Дивізії „Галичина", п. Ониськів від Українсько-Американського Осередку і п. М. Бажанський від Літ. Мист. Клюбу.

Пані приготували вечерю з борщем, голубцями і кутею. Серед співу коляд і щедрівок проминув усім приємно час. Гості мали нагоду не вперше ствердити, що і пластова просфора, як і попередні імпрези Пластприяту, була вдатна не тільки під оглядом виведеної програми, але й під оглядом самої організації.

Програма була оригінальна і добре підготована. В підгототу сценки „У ніч Різдвяну" входили виконавці (пластунки: ст. пл. Тетяна Кіналь, юначка Гена Юрків і новачка Рома Крохмалюк та пластунки: пл. сен. Ів. Кульчицький, ст. пл. Юрій Макух, юнак Орест Кавка і новак Ростислав Байко (і режисер) пл. сен. Роман Татарський) дуже багато труду. Неменше напрацювався над виведенням вертепу гурток юнаків „Вовки".

І ця імпреза вповні вдалася нашому Пластприятові завдяки наполегливій праці управи і членів Кружка, а в першу чергу голови п-ні І. Іваницької та завдяки видатній підтримці дітройтської української громади.

Програму просфори вів справно, а при тому дотепно і культурно голова місцевої пластової Станиці пл. сен. Петро Рогатинський.

Громадянство Дітройту нетерпеливо чекає на чергову імпрезу Пластприяту подібного характеру, якою має бути звичене, получене з святом матері, заповіджене на 9 травня ц. р.

Загальні Збори Пластприяту. Дня 7 лютого ц. р. відбулися річні загальні збори місцевого Кружка Пластприяту. В невеликій залі Пластового Дому зібралося близько десятки пластових приятелів і батьків пластової молоді, щоб заслухати звідомлень уступаючої управи, інформації станичного про виховну пластову роботу в Станиці та намітити плян роботи на новий діловий рік.

Дуже речева дискусія над звідомленнями членів уступаючої упорави і над інформативною доповіддю станичного доказує, що батьки пластової молоді і пластові приятелі серйозно цікавляться пластовою організацією і глибоко беруть собі до серця майбутнє нашої молоді.

Кружок Пластприяту в минулому проробив поважну роботу і то забезпечуючи місцеву пластову Станицю потрібними фондами для ведення виховної роботи і з'єднуючи Пластові нових приятелів. Передано Станиці в минулому році кругло 1,000 долярів.

Після дискусії уділено уступаючій управі, на внесення голови контрольної комісії д-ра М. Дольницького, абсолюторію і висловлено повне признання. Вибрано нову управу в такому складі: п-ні Ірина Іваницька, голова; п-ні Ірина Тарнавська, секретар і п-ні Марія Кравчишин, скарбник. До контрольної комісії вибрано: п. Василя Барнича, п. Осипа Байка і п-ні Євгенію Будзяк.

Пляни праці на новий діловий рік: придбати для пластової молоді відповідну площу на літні табори, розвинути акцію за придбанням нових членів до Кружка Пластприяту та всіми силами допомогти місцевій Станиці поставити виховну роботу на найкращому рівні.

Петро Кореняк.

Балтімор, Мд.

Свято Державности.

Дня 31 січня, в залі УWCA в Балтимор, відбулося свято, присвячене 35-тим роковинам проголошення злуки усіх українських земель в одну Незалежну Соборну Українську Республіку.

Свято було зорганізоване місцевим відділом УККА, при співпраці місцевих організацій, з яких українська православна громада, під духовним проводом о. А. Ілінського, була найбільше активна в мистецьких виконаннях та найчисленніша між слухачами на залі.

Хотяй програма була коротка та скромна, за те була величня своїм змістом та скріплююча духом.

Два учасники цієї історичної доби — промовці на святі — п. Калиновський та п. Траска, з'ясували історичні події відродження української державности. Перший нав'язав історичні події та власні спомини до особи сл. п. Президента УНР, Андрія М. Лівицького, пам'ять якого вшановано мовчанкою, а другий своїм глибоко змістовним відчитом нав'язав ці події до історії нашої боротьби за державність, та закликав до єдности всіх українців в змаганні до спільної мети.

Мистецьку частину виконав хор під проводом о. А. Ілінського. Хор, хотяй на скоро зорганізований, всеж таки виповнив мистецьку частину та оправдав свій виступ. Маємо надію, що при більшім заінтересованні наших співаків цей на ново започаткований хор стане нашим репрезентативним хором в Балтиморі.

В мистецьку програму входили ще деклямації учнів Української Доповняючої Школи, з яких визначне місце заняла групова деклямація „Любіть Україну".

Свято закінчено відспіванням українського гимну.

Інф. Реф. відділу УККА Балтимор.

Ню Йорк, Н. Й.

За першенство в У. Н. Фонді.

У п'ятницю, 12 лютого ц. р., відбулися збори Об'єднаного Комітету Українських Організацій м. Ню Йорку, з участю представників поодиноких організацій. Ці збори були присвячені спеціяльно справі Народного Фонду.

Річ в тому, що в останніх двох роках український Ню Йорк значно підупав, як платник Національного Датку, втративши своє першенство на користь Шікаґо, а, відсотково, й на користь багатьох інших місцевостей. Ця обставина уже давно непокоїть громадських діячів м. Ню Йорку і б'є по гордості нюйоркських українців. Во відомо, що в Ню Йорку мешкає майже 50,000 українців і самих українських організацій є рекордове число.

Тому Об'єднаний Комітет українських організацій, що морально відповідає за стан в Ню Йорку, рішив присвятити справі Національного Датку спеціяльну увагу і відбити у Шікаґо та відновити своє першенство в Народному Фонді.

На зборах, якими проводив голова Об'єднаного Комітету п. Петро Кучма, вступний реферат виголосив секретар Комітету мґр. В. Захарчук, зазначивши головні моменти цілої справи.

Після інформацій представника Українського Конґресового Комітету проф. В. Приходька, слово забирали д-р В. Вишиваний, мґр. Р. Гуглевич, інж. І. Гордіюк, д-р О. Соколишин, п. Г. Бакуменко, Гриців, Лучанко та інші.

Аналізуючи положення, промовці вказували, що єдина байдужність та певного роду моральна втома є причиною, що Ню Йорк так подався в справі Національного Датку, втративши свою ведучу ролю. Во під оглядом матеріяльним, хвалити Бога, Ню Йорк не може посоромитись і 10 дол. на рік — це для кожного цілком посильна жертва, розуміється, за поодинокими виїмками.

Тому ухвалено всяко пожвавити справу Народного Фонду в Ню Йорку, і, як один з головних засобів, рішено особисто навістити окремих громадян, бо також констатовано, що часто лише через брак часу наші люди припізнюються з Датком.

Рішено також в справі Фонду скликати віче у новопридбаному Народному Домі, а через радіо взагалі оповістити про початок акції.

На закінчення, обрано спеціяльну Комісію, що запроєктовану акцію має перевести. До Комісії увійшли: д-р В. Вишиваний, як голова, мґр. В. Захарчук, секретар, інж. І. Гордіюк, п. Клецор, п. Комарницький, п. Никофорчук, п-ні Пелешок і п. Пришляк, як головний скарбник.

Треба сподіватись, що праця Комісії піде успішно і Ню Йорк знову займе належне йому місце!

М. С.

ВІСТІ З УКК

5 лютого ц. р. відбулося засідання Ради Директорів Українського Конґресового Комітету, — перші засідання в новому приміщенні.

По відкриттю засідання, Рада Директорів повстанням з місць вшанувала пам'ять Президента — на чужині — Української Народної Республіки — Андрія Лівицького.

Зміна в складі УКК.

У зв'язку з резиґнацією заступника голови Українського Конґресового Комітету, редактора Богдана Кравцева і секретаря — д-ра Григора Лужницького, що були представниками „Провидіння" в Українськім Конґресовім Комітеті, обрано на пропозицію Статутово-Правної Комісії, — згідно з внеском Екзекут. Комітету „Провидіння", — представників цієї ж організації — рекордового секретаря „Провидіння" Степана Спринського — на становище заступника голови Українського Конґресового Комітету, директора часопису „Америка" — Ігната Білинського — на становище секретаря Українського Конґресового Комітету і п. Адама Гординського — на члена Політичної Ради. Згадані опісля реґулярно брали участь на засіданнях.

Ухвала ПРАВИЛЬНИКА для Відділів УКК.

Ухвалено остаточні зміни ПРАВИЛЬНИКА для Відділів Українського Конґресового Комітету. Найважливішою зміною є те, що узгляднено право платників Національного Датку: на підставі нової постанови кожна діюча організація, що має найменше 20 членів, делеґує до місцевого Відділу одного представника, за саму організацію, а від кожних 20 платників Національного Датку — по одному, з тим, що ніяка організація не може мати в місцевому Відділі більше представників, як тільки 5.

Звернення в справі Національного Датку.

Ухвалено видати Звернення до українського загалу в З'єднених Державах у справі вплачування Національного Датку, з тим, що воно буде підписане членами Ради Директорів не тільки від них індивідуально, але теж від імени тих центральних організацій, що їх вони заступають в Українському Конґресовому Комітеті.

Плян праці Українського Конґресового Комітету.

Заслухано інформацію в справі проєкту проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького щодо плянування політичної праці Українського Конґресового Комітету. Ухвалено скликати на п'ятницю, 19 лютого ц. р., окреме засідання Ради Директорів для ближчого обговорення та схвалення проєкту.

Українська Станиця в Берліні (Німеччина).

Ухвалено для утримання станиці ЗУАДК'у в Берліні дотацію в сумі $650, на шість місяців.

Радіо „ВІЛЬНА ЕВРОПА".

У зв'язку із збірковою акцією на радіовисильню „ВІЛЬНА ЕВРОПА" („Фрі Юроп"), обмірковано питання про передумови позитивного відношення українського загалу до цієї акції.

Правна оборона новоприбулих українців.

Заслухано інформацію та внески адвоката з м. Шікаґо, Ілл., Романа Смука, в справі скомплікованої правної ситуації деяких новоприбулих українців. Ухвалено просити пп. правних дорадників Українського Конґресового Комітету опрацювати в цій справі відповідні внески до урядів ЗДА.

До Українського Народного Фонду по день 11-го лютого 1954 вплачено: $70,646.10.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-d Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 26-го лютого, ред. Вомодимир Душник виголосить доповідь про „Українську іміґрацію в країнах Південної Америки" — власні постереження і переживання доповідача. Початок доповіді о год. 8-мій ввечорі.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

Укр. Центральний Комітет, відділ УККА, Нюарк, Н. Дж., звертається з проханням до всіх українських організацій міста Нюарку і околиці, вислати своїх представників (делегатів) на **СПІЛЬНУ НАРАДУ**, що відбудеться в п'ятницю, дня 26-го лютого ц.р., о год. 8. вечером, в Українській Централі, 180 William St., в Нюарку. — Предметом нарад буде усталення програми для величавого відсвяткування 140-их роковин народження Великого Пророка і поета

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

УЦКомітет устаяив дату Свята-Концерту для Нюарку й Околиці, на день 28-го березня 1954, у великій залі Mosque Theatre в Нюарку, Н. Дж.

Управа УЦК.

П О Д Я К А

Вп. П. Др. Іванові Макаревичеві

складаю цею дорогою найщирішу подяку за повну посвяти поміч та прямо батьківську опіку віддану моїй Дружині при народинах нашої донечки.

ЮРІЙ НАВРОЦЬКИЙ

Бруклин, лютий 1954.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З'ЄДИНЕННЯ ВСІХ ЖИДІВСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

На суспільному відтинку американських жидів сталася велика подія: всі жидівські організації об'єднались для справ переселення і допомоги втікачам. Це торкається в першу чергу трьох найбільших жидівських організацій із назвами, відомими в цілому світі: 1) Жидівське Товариство для Охорони й Допомоги Імігрантам (ГІАС), 2) Об'єднана Служба для Нових Американців (ЮСНА) і 3) Об'єднаний Розподільний Комітет (ИДЦ), коротко відомий, як „Джойнт". До цих організацій приєдналась у справі переселення ще Народна Рада Жидівських Жінок. Переговори про з'єдинення всіх переселенських справ в одній агенції велися 18 місяців. У їх висліді ГІАС і ЮСНА взагалі об'єднались в нову спільну організацію „Об'єднана ГІАС Служба" „Джойнд" зберіг за собою свою допоміжну діяльність в Европі, в мусульманських країнах і в Ізраїлі, але зрікся вести надалі переселенську роботу і те саме зробила вгорі названа жіноча жидівська організація. Цей акт об'єднання проголошено на урочистому спільному засіданні 28 січня ц. р. у присутності голов і чільних діячів усіх цих і інших жидівських допомогових і суспільних організацій. Жидівський суспільний діяч Едвін Розенберґ, який вів ті переговори, заявив під оплески присутніх, що „ця консолідація в и к л ю ч и т ь на майбутнє всяке дублювання і взаємне перебігання, що існує тепер у щоденній праці в З'єдинених Державах, в Европі й Південній Америці, і забезпечить більш успішну і швидшу жидівську переселенську службу. Вона виключить теж різні і взаємно суперницькі репрезентації до державних і міжнародних установ по всьому світі, що ускладнюють наші взаємини в часі, коли треба можливо якнайтіснішого зв'язку". У проголошеному з того приводу повідомленні Ради Жидівських Сфедерованих і Добродійних Ф о н д і в підкреслюється, що „з'єдинена іміґраційна аґенція буде займатися проблемами бездомних, переслідуваних і вирваних з краю замешкання жидів скрізь у світі і виключить бентежливу ситуацію, в яку попадають заморські іміґранти та їх спонзори в ЗДА і інших країнах внаслідку кількакратних реєстрацій і взаємно суперницьких організацій".

Могутні жидівські організації з величезними фондами, що їх дістають від своїх багатих меценатів-філянтропів, дійшли до переконання, що недобре є для справи, коли тим самим ділом займаються різні організації. Вони зуміли позбутися свого „організаційного патріотизму" і своїх амбіцій і для добра жидівської переселенської і допомогової акції зуміли дружньо об'єднатись і дружньо те об'єднання спільно відсвяткувати.

Чи самі собою, зовсім автоматично, не насуваються сумні аналогії з українського світу?! Українці добилися затвердження і признання їм української допомогово - переселенської організації — Злученого Американського Українського Допомогового Комітету. Він має за несповна 10 років свого існування десятки листів із признанням за свою діяльність від найвищих американських і міжнародних чинників, він виборов право громадянства українському імені на терені суспільно-допомогової і переселенської акції в усьому світі і скрізь виступає під українським прапором, в імені українських потребуючих і з підкреслюванням рівности українців з потребуючими всіх інших націй. Проте, все ще є оте „дублювання і перебігування", що про нього кажуть жиди, і все є те „суперництво", яке не помагає добрій справі.

І коли жиди об'єднували свої харитативно - переселенські організації, то робили це теж не тільки під кутом чисто технічної доцільности, але й під кутом свого жидівського національного престижу. Зосереджуючи працю, плянування і засоби в одній організації, вони знають, що скористають на цьому більше не тільки окремі жиди, окремі особи жидівської національности, але зискає на цьому повага жидівського імени, що терпіла до цього часу від отого „дублювання" праці, представництв, реєстрацій і — взаємного суперництва. Жиди могли до такої мудрости доглупатись і перевести консолідацію. Українці — не можуть.

МИ БАЧИЛИ РІДНИЙ КРАЙ...

В неділю, 7. ц.м., велика заля Данської Авдиторії в Лос Анджелес по береги була виповнена українцями Каліфорнії, які, затуживши за рідними сторонами України, прийшли подивитися на фільми „Галичина" і „Гуцульщина". А по скінченню висвітлення тих фільмів глядачі з приємністю говорили собі: „Ми бачили Рідний Край".

Так, майже все ми бачили в тих фільмах, бачили наші села, міста в Галичині і на Гуцульщині, бачили також й людей при щоденній праці і т.п. А також бачили й ті наші жорна, які ми не раз кляли в Рідному Краю, а тут вони нам запахли найкращим укр. хлібом, нашою паляницею. Бачили й ту нашу ступу, в якій тяжко „опихали" наші каші і т.п., але й вона нам пригадала в Америці, що найкраща кутя таки була та, яку ми мали в Краю з тої ступи. Отже й вона нам пригадала чимало теплоти Рідного Краю. І ми раділи та пригадували собі різне ,а над головами нашими лунало: І коли повернемо в Рідний Край?

Бачили ми наш славний Львів, його великі національні надбання, а також й могили наших славних Героїв, які ті надбання своїм життям та кров'ю окропили. А скільки бачили ми нашого цивільного війська в тих фільмах в рядах наших Соколів та других спортових організаціях до другої світової війни, які в тих фільмах так величаво маніфестують нашу славну минувшину!

Ось такі то міркування насуваються до серця на вид тих картин у фільмах „Галичина" і „Гуцульщина".

Шкода, що публіка на першому висвітленні тих фільмів не бачила їх на другому висвітленні, коли вже було темно на залі, бо тільки на тому другому висвітленні (год. 5. під вечір) можна було дійсно налюбуватися тими картинами. На першому висвітленні, хоч вікна були закриті фіранками, то таки забагато світла пробивалося через вікна і тому образки на екрані не були такі ясні, як під вечір, на другому висвітленні. Автор цих рядків просидів собі через цілих два рази, як й багато других людей, і тому мав таки добру нагоду налюбуватися тими картинами. На будуче найкраще такі фільми висвітлювати аж під вечір.

Назагал публіка була дуже задоволена і багато людей говорили, що такі фільми приємно було б бачити й по кілька разів до року.

А далі, — п. М. Новак дуже гарно поступив, що при такій нагоді порушив справу Народного Фонду УКК та справу допомоги ЗУАДК у Филаделфії, бо було на залі дуже багато такої укр. публіки, яка не читає преси і майже нічого не знає про тих дві інституції. А й ті, що знають, то цього року чомусь ту справу аж забагато приспали. Правда, ходили деякі з колядою в нашій громаді, але не на ЗУАДК у Филаделфії, а пішли за фальшивими пошептами і колядували на свої партійні справи в Европі, мовляв ЗУАДК не виплачує грошей там де треба і т.п., а забули ті бідні сердеги, що вони самі приїхали до Америки завдяки тому „недоброму" ЗУАДКові. І це дістєся тоді, коли вся поважна укр. преса в Америці так багато взивала нас допомогти ЗУАДКові, зокрема в цьому році, коли треба тої допомоги як найбільше.

П. С.

Посмертні Згадки

ВОЛОДИМИР ШИПУЛА, член Бр. св. Арх. Михаїла відд. 85 У. Н. Союзу, помер після тяжкої недуги 11. лютого 1954 р. в 72 р. життя. Покійний родився в с. Волисинькова, пов. Сянок, Зах. Україна. Полишив в смутку 2 синів і 5 внуків. Похорон відбувся 14. лютого з української церкви св. Арх. Михаїла — В. И. П.!

О. Костюк, секр.

ІГНАТІЙ БУЯНОВСЬКИЙ, довголітній член Бр. св. Йосафата відд. 217 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й. помер 6. лютого 1954 р., в 70 році життя. Покійний походив зі села Потитиці, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1915 р. Полишив в смутку дружину Йосифину, дві сестри Анастазію і Параскевію. Похорон відбувся 10. лютого з похоронного заведення до костела св. Станіслава при участи родини і знакомих та членів Б-ва. Тлінні останки поховано на Holy Sepulchre Cemetery.—В. И. П.!

А. Іванів, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Пластового Відділу 472 відбудуться в неділю, 28. лютого, о год. 10-ій рано, в Пластовій Домівці. На порядку нарад звіти уступаючого уряду, вибір нового уряду і вибір делеґатів на конвенцію. — Т. Ліськевич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. С. Петлюри, відд. 189, повідомляє всіх членів, що місячні збори та побір вкладок відбудуться в неділю, 28. лютого, о год. 6-ій веч., в Укр. Горож. Клюбі при 847 N. Franklin St. Проситься членів прийти, маємо важні справи до полагодження і буде вибір делеґатів на 23. конвенцію УНС. На річних зборах 14. лютого вибрано уряд на 1954 рік в такому складі: В. Васюк, гол.; І. Ванах, заст.; П. Котельницький, секр.; С. Шевченко, кас.; М. Матвіїв, заст.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Відд. 438 ім. Е. Коновальця повідомляє членів, що збори відбудуться 28. лютого о 2-ій год. попол. Відділи 438 і 174 злучилися щодо вибору делеґата на 23 конвенцію. Присутність всіх членів обов'язкова. — Терлецький.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНГС!

ТАРЗАН, ч. 3234. Вдома

Трохи відпочивши після переходу через річку, вони йшли за течією, поки Тарзан не знайшов місця, де можна було видряпатися на скелю.

На превелику силу посувалися вони вгору. Чіпляючись за стрімку фасаду скелі, Волтор відчув, що кожний його крок може бути останнім.

Занадто гордий, щоб виявити свою боязнь упасти, катанеянець стиха молився, спиняючись по п'ятах мавполюдини. Але він не впав, і тепер вони стояли на високорівні. — Знайшли!, — закричав Волтор. — Цей вулькан — це Каратор!